

(د کونچنیانو او زلمیانو لپاره خواړه شعرونه)

شمس‌الاولو پتی

محمد نواز حقیقت ساین

د ماشومانو د ادب بابا

Ketabton.com

۱۳۹۴ لمریز کال

شملي او لويټي

(د کوچنيانو او زلميانو لپاره خواږه شعرونه)

ليکوال:

محمد نواز حقيقت سائين

۱۳۹۴ ل کال

د کتاب پېژندنه:

د کتاب نوم: شملي او لويديځ

شاعر: محمد نواز حقيقت ساني

خپرونډی: د افغانستان ملي تحريک، فرهنگي خانگه

وېبپاڼه: www.melitahrik.com

کمپوز: ف. حميد

پښتۍ ډيزاين: فياض حميد

چاپشمبر: ۱۰۰۰ ټوکه

چاپکال: ۱۳۹۴ ل کال / ۲۰۱۵ م

د تحريک د خپرونو لړۍ: (۱۱۶)

يادونه: د چاپ حقوق له ملي تحريک سره خوندي دي او د کتاب د محتوا مسؤليت ليکوال پورې اړه لري.

ډالی

خوږ او گران تنکي زلمي شهيد احمد شاه (ازاد) ته، چې د وطن
په مينه په وينو ولمبېده.

د تحريك يادښت

د افغانستان ملي تحريك د (۱۳۹۳ ل) كال په پيل كې له خپلو گرانو هېوادوالو سره ژمنه كړې وه چې د دې كال په بهير كې به (شل عنوانونه) بېلابېل ديني، علمي، ادبي او ټولنيز اثار خپلې ټولنې ته وړاندې كوي. ملي تحريك دا ژمنه د ياد كال د كې پر (۲۸) مه نېټه پوره او د يوې پرتمينې غونډې په ترڅ كې يې شل عنوانونه علمي اثار هېوادوالو ته وړاندې كړل. ملي تحريك په ياده غونډه كې ژمنه وكړه چې د (۱۳۹۴ ل) كال په بهير كې به انشاء الله د خداى (ج) په نصرت ټول ټال سل (۱۰۰) عنوانه بېلابېل علمي اثار ټولنې ته وړاندې كوي. طبيعي خبره ده چې دا اسانه كار نه دى، ډېر زيات زيار او زحمت ته اړتيا لري، خو ملي تحريك ټينگ هوډ كړى چې خپله دا ژمنه به هم د تېرې ژمنې په څېر عملي كوي. دا اثر چې ستاسو په لاس كې دى د همدې (سل عنوانونو) ژمنه كړو اثارو له جملې څخه دى، چې د چاپ جامه اغوندي. ملي تحريك هيله لري چې له دې اثر څخه به زموږ هېوادوال په زړه پورې گټه پورته كړي. ملي تحريك له ټولو هغو ليكوالو، ژباړونكو، سمونچارو، مالي او معنوي مرستندويانو او چاپ چارو څخه چې ددې اثارو د چاپ په دې ټول بهير كې يې يو بل سره مرسته او ملگرتيا كړې او دا فرهنگي بهير يې بريالى كړى، د زړه له كومې مننه كوي او كور وداني ورته وايي.

د هېواد د فرهنگ د بنسټيزې په هيله

د افغانستان ملي تحريك فرهنگي خانگه

شملة او لويټه

د فرهنگي او ادبي غوره کارونو

ښکاره ثبوت

د درې لسيزو زيات وخت کېږي چې زه قدرمن او خوږ ورور د ښه قلم او ژور فکر خاوند الحاج محمد نواز حقيقت سانين سره د ملگرتوب اړيکي لرم او ښه يې پېژنم، چې د علمي، فرهنگي ادبي، تاريخي او سياسي کتابونو د لوستلو سره زياته مينه لري. زه يې د وطن د يو بلبل په توگه پېژنم، چې د هېواد د کوچنيانو او تنکيو ځوانانو، هلکانو او نجونو سره رښتينې مينه او شفقت لري. په ظاهره خاموش خو رښتيا خبره داده چې نوموړی چالاک، حاضر جواب، هوښيار، با اراده، په خپلو کارونو کې ناقرار او د ډېرو لوړو ارمانونو لرونکی او د يو ښه ښوونکي او استعداد لوړ صفات لري.

په ۱۳۵۶، ۱۳۵۵، ۱۳۵۴ کلونو کې نوموړي د پکتیکا ولايت خيرکوت په پوځي فاميليو کې د تنکيو کوچنيانو هلکانو او نجونو د پاره ښوونيز روزنيز د زده کړو کورسونه لرل. چې پرته د ښوونځيو درسونو، خوش نويسی، فرهنگي

ادبي کارونه او ورزشي، تفريحي په زړه پورې پلانونه يې درلودل او دغه پروگرامونه په ښه تدبير سره په عملي توگه مخ ته روان و. چې ډېرو تنكيو کوچنيانو به په مينه گډون درلود. سهار، غرمه، مازيگر به کوچنيان ډله ډله لکه بوراگان په ناز ناز د کورس محل ته تگ راتگ کاوه. زه به هم کله نا کله په خپل زوق سره د کورس محل ته تلم راتلم، هغه وخت حقيقت سانس ځوان او يو ښه ويښ افسر په توگه په لېوا کې دنده درلوده او په پوځي دريشي کې به سانس د کوچنيانو سره څنگ په څنگ يو ځای ښکارېده.

نوموړی به تل د کوچنيانو او خپلو زده کوونکو سره په بېلابېلو ښوونيزو او روزنيزو چارو کې په ښه تدبير درسي ميتودونو په عملي کارونو بوخت ښکارېده. بايد يادونه وکړم چې يو شمېر لايقه ښوونکو به د سانس صيب سره په اخلاص او مينه په درسي چارو کې ملگرتوب کاوه او کوچنيان به يې فرهنگي، ادبي او درسي کارونو ته هڅول، دا خبره هم د يادولو وړ ده چې د کورس شاگردانو هلکانو او نجونو به د خپلو کورونو څنې په ډېره مينه د مشرانو په مهربانۍ او هدايت د کورس ادارې ته تازه او وچې مېوې د شيدو چای او نور خوراكي توکي په پېرزوينې سره راوړل او د کورنيو مشرانو به هم په مينه گډون کاوه. يوه د باور وړ رنگينه فضا به جوړه وه او ټول کارونه مخې ته ښه روان و.

د کورنیو مشرانو به په عملي ډول د سانین صیب عملي کارونه په سترگو لیدل او د کوچنیانو درسي روحیه او لیاقت به ورځ په ورځ پراختیا موندله. د محل خلکو پوره رضایت او خوبني بنودله پته ده چې نه وي چې د کورنیو مشرانو به سانین صیب ته یو څه اندازه روپی هم نقدي ورکولې، یوه ورځ مې سانین ځنې پوښتنه وکړه چې سانین صیب څو اندازه روپی په میاشت کې برابرېږي، سانین راته په موسکا شو او راته یې وویل، زه دغه کار د امتیاز او پیسو د پاره نه کوم، که چا راته راکړلې بڼه او که رانه کړې نو پوښتنه نه کوم، سانین صیب راته وویل چې زه په مینه او شوق د کوچنیانو لپاره دغه کارونه کوم، د ۱۵۰ ځنې زیات شاگردان لرم، چې چاته مې د پیسو راکړه خبره نه ده کړې، سانین به تل د کوچنیانو سره په درسي خونه کې یا خپل محل کې د تورې تختې څنگ ته د تباشیر سره د وطن د بچیانو د فکر او پوهې پراختیا په منظور د یو بڼه دردمند ښوونکي په توګه غوره کارونه او تمرینونه ترسره کول.

دا خبره ضروري ده چې یادونه یې وکړم، سانین صیب د لوړو اخلاقو او اعتماد په لرلو سره د محل ټول مشران او ځوانان خپل کړي وو. او د نوموړي سره یې زیاته مینه درلوده او درناوی یې ورته کاوه، د کورس دغه روزنیز او ښوونیز پروګرامونه چارې د پوځي لوا په انګېر کې چې «کانتین باغ» په نوم یادېده، تنظیم شوی وي او په دغه پوځي محل د هغه

وخت قوماندان محترم ډگروال صاحب قادر له خوا د سانس او د محل کوچنيانو د زده کړو لپاره په اختيار کې ورکړل شوی و، چې د وطن د بچيانو د پوهې په ګاڼه د سمبالېدو ملي ارمان يې لرلو او په خپله قوماندان د وخت يو پوهه مسلکي علمي شخصيت ګڼل کېده، چې د سانس سره يې ډېره مينه او نږدې اړيکي لرلې، چې د قوماندان بچيان هم په کورس کې تنظيم وو.

سانس صيب به د هېواد د ملي ورځو، لکه د خپلواکۍ جشن، د بنوونکي ورځ، د مور ورځ او داسې نورو تاريخي ورځو کې د کورس د شاگردانو له خوا به زړه پورې ترانې سندرې او نمايشي د پند او عبرت ډک پروګرامونه ولسونو ته په لوړه روحيه وړاندې کول. چې د ترانو زمزمې او شعرونو ترنم او د کوچنيانو نمايش به خلکو ته د تل لپاره په ياد پاتې کېده. زما د معلوماتو له مخې سانس صيب تر اوسه د کوچنيانو او ځوانانو لپاره د ۳۵۰ غونډو ځنې زياتې فرهنگي، ادبي او تفريحي غونډې په بېلا بېلو عنوانو ولسونو ته عملي وړاندې کړې دي.

ډېر زيات شمېر کتابونه يې د هېواد کوچنيانو ته ليکلي، چې زيات يې چاپ او نشر شوي او زياتې ليکنې او شعرونه د هېواد په بېلابېلو ورځپاڼو، مجلو او راډيو ټلوېزيونو له لارې نشر شوي دي.

محترم سانس صاحب اوس د هېواد يو پېژندل شوی ليکوال او شاعر دی، نوموړي ته چې د کوچنيانو د پاره کلونه کلونه په مينه مينه عملي کارونه ترسره کړي، د هېواد ولسونو او نامتو فرهنگيانو ليکوالو او د هېواد يو شمېر پوهنتونونو او

شملي او لويټي

محمد نواز حقيقت سانين

فرهنگي ادبي ټولنو د قلم نړيوالې ټولنې او د افغانستان د اطلاعاتو او فرهنگ وزارت د مقام له خوا د «ماشومانو د ادب بابا» د وياړ لقب ورکړل شوی دی. چې دا د نوموړي د لوړ فرهنگي او ادبي شخصيت ښکاره ثبوت دی او د فرهنگ او ادب په لاره يې ستاينليکونه، ادبي جايزې نښانونه او د سرو زرو مډالونه ترلاسه کړي دي.

سانين صيب د هېواد د کوچنيانو ته د ادبياتو په برخه کې غوره او د ستاينې وړ خدمتونه ترسره کړي، دغه کتاب د شملي او لويټي، چې تاسو په خپله لاسونو کې نيولی په روانه ساده ژبه په خوند او پند ليکلی شوی په اخلاق او مينه ولولئ او په خپله د نوموړي په ادبي کارونو قضاوت وکړئ.

په پای کې نوموړي منل شوي ليکوال ته اوږد عمر او په فرهنگي کارونو کې لاډېر برياليتوبونه غواړو.

په ډېره مينه

سعادت گل (اهنگر)

د پکتيکا پخوانی والي

کابل - چهلستون

شملي او لويټي

ډېرو خوږو او ګلاليو کوچنيانو او تنکيو ځوانانو!

السلام عليكم ورحمة الله وبركاته

دا ځل مې تاسو نازولو د پاره په مينه مينه د ((شملي او لويټي)) په نوم يو ادبي گل غنچه جوړه کړې ده. ادبيات لوستل د انسان ذهني او فکري قوت زياتوي که تاسو د بنسټونو د درسي کتابونو سره ادبي کتابونه، لنډې کيسې، شعرونه او نظمونه ولولي او په خپلو کتابچو کې وليکئ نو پوره يقين لرم چې ستاسې د پوهې کچه به هرومرو زياتېږي او ستاسې نه به وينس، چالاکه، لايق، باعمله، باهنره مسلکي کدرونه او شخصيتونه جوړ شي.

د ادبياتو لوستل او کتل ستاسې د فکر او خيالونو د پراختيا د پاره په زړه پورې او د توجو وړ کار ګڼل کېږي.

خوږو ماشومانو او تنکيو ځوانانو! تقريباً څلور لسيزې کېږي، چې زموږ د وطن په پاڅه او جنتي خاوره کې د تپل شوې جگړې اوږونه او لمبې په هره خوا کې ښکاري. چې نن موږ او تاسې د جگړو په تورو باروتو کې تورو شپو کې د اوږونو د لمبو سره مخامخ يو. د هېواد شين اسمان د باروتو په تورو بوينو لمبو کې تور شوی او د لمر او د سپوږمۍ رڼا ګانې په تورو وريځو کې پټې شوې. ښارونه، کلي، کورونه،

روغتونونه، جماعتونه او ښوونځي د راکټو په بمونو سوزي
دا هر څه په سترگو وینو.

د وطن په درنه غېږه کې دا تورې شپې تاريخ نه شي هېرولی.
زموږ زيات شمېر کوچنيان او ځوانان د تپل شوې جگړې د
وحشت له کبله د سواد او زده کړو محروم پاتې دي. زموږ
مشرانو هغه څه چې د کوچنيانو او ځوانانو د زده کړو او
پوهاوي لپاره لازم گڼل کېږي څه نه دي کړي. کوچنيانو او
ځوانانو د روزنې او ښوونې په برخه کې شاته پاتې شوي يو.
چې اوس هم د پرديو د غلامانو او ځانمرگو د بريدونو او
دهشت له امله زموږ کوچنيان او ځوانانو ته د ښوونځيو
دروازې تړل شوي او درسي کتابونه او قرانونه د پرديو د
بريدونو او يرغلونو کې پانې پانې او خاورې ايرې شو.

زموږ وطن د خپلواکو ولسونو ټاټوبي دی او ډېر اوږد روښانه
تاريخ لري. موږ يقينن او پوره باور لرو چې د نن ورځې تپل
شوو جگړو لمن به ډېر ژر ټوله شي ځکه موږ ټول د امن
امنيت او سولې غوښتنه لرو. په جنگ کې د پرمختگ
کارونه ممکن نه دي. موږ به کوښښ وکړو چې ټول افغان
ولسونه يو لښکر او د يو ملي ارمان د پاره په خپلو کې
راغونډ شي. چې دا د وطن ارمان دی او د خپل وطن د
ابادۍ او پراختيا د پاره په گډه کارونه وکړو. خو موږ
کوچنيان او ځوانان چې هر حالت وي په غور سره خپل

محمد نواز حقيقت سائين

شملي او لويټي

سبقونه په مينه مينه ووايو او خپل ځانونه په مينه د علم او
پوهې په گانه سمبال كړو. كه موږ هر څومره ډېر د علم او
پوهې په گانه سمبال شو په نتيجه كې به د تورتمونو پر ځای
تل به رڼاگانو سره مخامخ يو او د وطن غېږه به د امن امنيت
او سولې ټاټوبی وي او ټول افغانان به نېكمرغه او هوسا
زوند خاوندان شي.

په ډېره مينه او ادب
د ماشومانو د ادب بابا
الحاج محمد نواز حقيقت سائين
احمد شاه بابا مېنه
۱/۴/۱۳۹۴

لويه خدايه

لويه خدايه پورته کړي موږ لاسونه
غواړو ستا دلوی دربار نه رحمتونه

ته رحمان يې ته رحيم يې بې له شکه
غواړو ستا دلوی دربار نه جنتونه
بې رضا ستا يوه پاڼه نه رږ ټپي
په حکمت تا ودرولي اسمانونه
دريابونه په غورځنگ دي ستا په حکم
ودرولي تا او بوکې او چت غرونه
رنگ په رنگه مخلوقاتو ته جهان کې
حواله دي ستا په امر خوراکونه

په قلم موږ ستا صفات ليکلي نشو
د دنيا او به که شي راته رنگونه
که زرگونه قلمونه کاغذ واخلو
څوک ليکلی نه شي ستا ټول صفتونه
ساری نه لري بې شکه چې خالق يې
نشته ستا په شان د هېچا قدر تونه
یک تنه يې یک تنه يې دا يقين دی
لويه ربه درنه تل غواړو خيرونه
ستا د قهر نه امان او نجات غواړو
په دعا پورته کوو تل خپل لاسونه

حقيقت کې يې پاچا د پاچاهانو
پيدا کړي تا از مېنست ته عالمونه

خوږې مورې

مورې ای زما خوږې خوږې مورې
ای زما شیرینې او درنې مورې

تا په ما ګاللي کړاونه دي
ماته تارا کړي دي شیدې مورې
زه خو یوه قطره داستا د زړه یمه
تارا پسې کړې شوګیرې مورې
ساتم ستا درسونه پخپله ذهن کې
ستا په پیو ما کړي مزې مورې

حق ستا زه په ژوند پوره کوی نه شم
شاتو نه خوږې ستا افسانې موري
زړه مې په ټوپونو پاس فضا ته شي
ستا په نوم چې وايي ترانې موري
ستا د پنبو تل کي جنتونه دي
مادي او بدلې دا کيسې موري
ومنه سلام په دواړو لاسو مې
ای زما د مينې پر بنسټې موري
تا باندي د گل وپانې تل شيندم
تانه تاووم د گل غونچې موري

تا ستايلي نه شم حقيقت کي زه
سترگو کي ستا بنکاري منارې موري

اعلان

دا خټه ——— مين خټه ——— مين کورون ——— ه
دغه ——— بنه کلي ——— بنه کلي غرون ——— ه

دا زم ——— ا د پ ——— لار و ط ——— ن دى
دا زم ——— ا د پ ——— لار م س ——— کن دى
دا زم ——— ا د زړه گلش ——— ن دى
دا زم ——— ا رنګ ——— مين خ ——— تن دى
زه ل ——— ر م و ر س ——— ره مينه ——— ه

محمد نواز حقيقت سانين

شملي او لويټي

جـا روم ورځنـي وينـه
دا سـا تم پـه مـجـبـتـه
نـبـه لـرم نـنگ او غـيـرتـه
وړنـه سـر قـربـانـومـه
ځـان سـتي سـتي کـومـه

دا وـطنـه پـر پـر د مـه چـا تـه
دا اـعـلان کـوم د نـيـا تـه

قلم

وياړ په هغو چې نازېږي په قلم
ارمانونه ليکل کېږي په قلم

توپ، راکټ، بوگنوي زړه د هر انسان ته
خفه زړونه خوشالېږي په قلم
ماشيندار او د بمونو لرو کرکه
هر انسان د پرېښه ښکارېږي په قلم
نه به سترې نه ستومان به شي په ژوند کې
هغه څوک چې تل غږېږي په قلم
تورتمونه به يې لاره کې رناشي

چي منزل ته روانېږي په قلم
قيمتي او د کمال ښکلي وسيله ده
عالمونه نژدې کېږي په قلم
د ژوند ستونزې هوارېږي په اسانه
چي په پوهه روانېږي په قلم
ناپوهي، بېسوادي يولي مرض دی
مرضونه شفا کېږي په قلم
بي قلم انسان ته زړه پرهره پروي
پرهر ونه ټکورېږي په قلم

په درې ګوتو حقيقت چي قلم اخلي
سپين کاغذ ډېر خوشالېږي په قلم

ترانه

د بابا وطن

دا وطن دا وطن دا وطن زېبا وطن
دا وطن دا وطن دا مې د بابا وطن

موږ يې اولادونه يو
موږ تازه گلونه يو
موږ ټول لکه وروڼه يو
نشته بڼايسته داسې هېچرې د چا وطن
دا وطن دا وطن دا مې د بابا وطن

دغه د جرگو کور دی
دغه د شملو کور دی
دا د حماسو کور دی
دا د ننگ زانگو زموږ دا د زړه شفا وطن
دا وطن دا وطن دا مې د بابا وطن

دا لکه بدن زموږ
دا دی روح او تن زموږ
دا ښکلی گلشن زموږ
پاتې په میراث راته دغه د یما وطن
دا وطن دا وطن دا مې د بابا وطن

دا د پت عزت خاوره
دا ده د جنت خاوره
دا د حقیقت خاوره
ساری چېرې نه لري دا د اریانایا وطن
دا وطن دا وطن دا مې د بابا وطن

کاغذ باد

کاغذ باد مې پورته کړی دی هواته
پورته کومه یې په مینه زه فضاته
ما په مینه درنگه کاغذ جوړ کړی
ټول همزولي مې حیرانه دي ښکلاته
وځم دښتې ته په بام نه پورته کېږم
کاغذ باد کې زه پیغام لېږم اشنا ته
په سرک او په کوڅو کې لوبې نه کړم
د یارانو سره تل ځمه بیډیا ته
په څرخه کې شیشي تار لرم ډېر ښه
کاغذ باد مې پورته کومه هرې خواته

محمد نواز حقيقت سائين

شملي او لويټي

د ترانو وطن

زما وطن د مېرني وطن دی
دا د سرکشو پرگنو وطن دی

د خپلواکۍ لاره کې سرور کوي
دا د باتورو ولسو وطن دی
نړۍ کې ساری د بنسټګرانو لري
دا د رنگینو سردرو وطن دی
په جګړو غرو کې مورچلونو لري
دا د لرغونو تاريخو وطن دی

احمد لري امان لري په غېږ کي
داد ميوندد ملالو وطن دی
يرغلگر دلته بری نشي موندی
داد اتلو ولسود حماسو وطن دی
پت به يې تل په خپلو وينو ساتو
داد اتلو شهيدانو د جنډو وطن دی
څنگه به نه شو سپېلني ورځينې
داد سائين د ترانو وطن دی

په قرباني راته ساتلی پلرو
زموږ وطن د خزانو وطن دی

^۱: احمد شاه بابا

^۲: غازي امان الله خان

^۳: د موند ملاله

محمد نواز حقيقت سانين

شملي او لويټي

غابڼونه

پاک سوتره ساتم غابڼونه
هره ورځ يې برسومه

حفاظت يې کوم ښه ډېر
مزه دار لرم کريموننه

ځکه ښکلي ښکلي ښکاري
زما خوله کې سپين غابڼونه

پسرلي ته

پسرلي شو په هر خوا کي دي جشنونه
ټول ځوانان کوي مېلي او اتڼونه
شرځه اگونه په گلانو بنایسته بنکاري
خومره بنکلي بنکلي بنکاري وچت غرونه
سردرو ځني د عطرو بوی راخېژي
خومره بنکلي بنکلي بنکاري شنه باغونه
غونچې بنکاري د گلونو بوټي ځانگې
بوراهگان کوي په مینه پروازونه
هوا بنکلي فضا بنکلي دنيا بنکلي
پسرلي ته حقيقت لیکي شعرونه

افغاني درسونه

ښوونځي کې راټول شوي ماشومان دي
ته به وايي چې دا ستوري د اسمان دي

قلمونه، کتابونه، ورسره دي په لاسو کې
ته به وايي چې تازه تازه گلان دي
پاک سوتره گرځي په باغچو کې ډله ډله
ته به وايي چې ټول شوي بوراگان دي
علم پوهه زده کوي په مينه مينه
لاس په لاس د ښوونځي په لور روان دي
افغاني درسونه يې لوستي په زانگو کې
د وطن د پټ ساتلو پټنگان دي

چي ٻه پوهه علم زده ڪري دا به وياڙوي
همدغه کوچنيان سبب ته مشران دي
پام لرنه يي ٻوونڙي او روزني ته ڪارده
چي ددي خاوري سبب ته وارثان دي

شفقت، مهرباني يي تل ڪارده
حقيقت ڊپاڪي لاري لارويان دي

محمد نواز حقيقت سانين

شملي او لويټي

کرکټ

په کرکټ کې قهرمان یم
زه چالاک یم نوی ځوان یم

چې په کوم مېچ کې لوبېږم
وايم ستوری د اسمان یم
ډېر پر په تېزه وه یم منله
ښه روښانه لرم تنله
ډېر قوي لرم لاسونه
په خپل ملت اخلم شپږیزه

جـ وړولی شـ مړنځونه
ماگتلی دی ډېر کپونه

گلان يو

مونږ د ميوند د ملالي سکه بچيان يو
مونږ د معارف د بني گلان يو

سوله خوشي غواړو
ژوند کې هستي غواړو
کار او سيالي غواړو
په مينه مينه د رڼا په لار روان يو
مونږ د معارف د بني گلان يو

ننگ لرو پت لرو
زړه کې غيرت لرو
وطن جنت لرو
د خپلې خاورې د ساتنې فدايان يو

مورڊ معارف د بني ګلان يو

جنگ کې ګلونه سوزي

کلي کورونه سوزي

شنه چمنونه سوزي

مورڊ جنگونو او جګړو مخالفان يو

مورڊ معارف د بني ګلان يو

نن ماشومان يو مورډه

سبا لويان يو مورډه

ټول افغانان يو مورډه

په ډېره مينه حقيقت په لار روان يو

مورڊ معارف د بني ګلان يو

د ژوندون ترانه

موږ افغانان يو ملي ژوند ته پيوستون غواړو
قلم کتاب غواړو په سوله کې ژوندون غواړو

سوله وروري غواړو
بشر دوستي غواړو
ژوند کې سيالي غواړو
تنکي گلونه يو د جنگ ځنې خلاصون غواړو
قلم کتاب غواړو په سوله کې ژوندون غواړو

جنگ کي گلونه سوزي
شنه شنه باغونه سوزي
کلي کورونه سوزي
موږه د سولي او د امن په لاريون غواړو
قلم کتاب غواړو په سوله کي ژوندون غواړو

دا ټول قومونه يو کړئ
په مينه زړونه يو کړئ
واړه لاسونه يو کړئ
موږ کشران د مشرانو يو تړون غواړو
قلم کتاب غواړو په سوله کي ژوندون غواړو

زموږ ارمان د سولي
زموږ کاروان د سولي
غواړو جهان د سولي
ازاد ژوندون ته حقيقت په سباوون غواړو
قلم کتاب غواړو په سوله کي ژوندون غواړو

د پوهي برکت

زه پيلوټ يمۀ د جاز
الوتل کوم لکه باز

هسکو غرونو په سرونو
په هر خوا کوم پرواز
د سيندو د پاسه گرځم
يم د عصر دوران ساز
ځم ډهلي ته ځم دوبي ته
ډېر آرام لرم پرواز
راسره مسافرين وي
قبلوم يې زه هر ناز
کله ځم ايران او چين ته

يم همزولو کي پښتاز
په خپل کار او دنده وياړم
په هروخت یم زه ممتاز
علم پوهې برکت دی
يم خبرد ژوند په راز
چې قلم مې اشنا نه وای
اوس به نه وی سرفراز

حقيقته علم زده کړه
تل به ته يې يکه تاز

ترانه قلم او کتابونه لرو

موږه کوچنيان پاک ارمانونه لرو
لاس کي قلم او کتابونه لرو

د سولې امن پلويان يو موږه
ددغي خاورې وېش بچيان يو موږه

د جنگ جگړو نه نفرتونه لرو
لاس کي قلم او کتابونه لرو

د اور لمبې دلتـه گلـونه سـپـزي
دلتـه ډاگـونه دلتـه غـرونـه سـپـزي

د ژوند د پاره پيغامونه لـرو
لاس کي قلم او کتابونه لـرو

غواړو بشر ته نېکمرغي په ژوند کي
په هره خوا کي خوشالي په ژوند کي

د جنگ په ضد ډېر پيغامونه لـرو
لاس کي قلم او کتابونه لـرو

جنتونه

د مور غېږه ښوونځی دی
په کې ما لوستي د مينې سبقونه
په لولو لولو کې
مورې تا را کړل درسونه
په مغزو کې مې ثبت شوي
مورې ستا پاک ارمانونه

له خوږ نوم نه دې لوگي شم
تل په مينه مينه
بنکولوم ستا پاک لاسونه
په لولو لولو کي
تا بنودلي جهانونه
درنه څار شم په
په خو واره
زما مورې
مورې، مورې
د پنبو په تل کي شته ستا
په رښتيا کي جنتونه

د علم برکت

هر يو کار چې شي بېنا په بسم الله
برکت په کې پيدا کړي لوی الله

دا د علم او د پوهې برکت دی
چې رڼا ده خوره شوې په دنیا

محمد نواز حقيقت سائين

شملي او لويټي

باور

زه پـــه خـــان بـــاور لـــرم
لـــوږ و غرونو ته ختلى شـــم

روغ ر مـــت ز ل مـــى ي مـــه
هـــر خـــو ا گ ر خـــپ د لى شـــم

عشق كـــي مـــې د خپل و طـــن
ســـر نه تېر بـــد لى شـــم

محمد نواز حقيقت سائين

شملي او لويټي

افسوس

ډېر افسوس پس په هغه چا
چې نشه باندې اخته دي

ورنه هېڅ شى نه جوړېږي
د هغه مـاغـزه ايرـه وي

محمد نواز حقيقت سانين

شملي او لويټي

جذبہ

خامخا به زه پيل وټ شـم
دامـي ڪلڪـه اراده ده

په درسـو ڪي زيـار و با سـم
اراده زمـا پخـه ده

حکمتونـه زده کومـه
دامـي هـو ڊا مـي جذبـه ده

واليبال

زه اتل د واليبال يـم
تل په لوبه کي فعال يـم

په ميدان کي چي درېـم
لکه غر هسې بنکارېـم

په هوا کي توپ خارمه
کله شوټ چي زه وهمه

څو ک مې نشي گرځولی
بيا په ځمکه وي لوېدلی

تو پ وهلو کي ما هري م
هره لوبه کي به ځيريم

زه کوم شوټ کي توپونه
کله اچوم چانسونه

له ريفري اخلم نمبرې
له خونې وايي سندرې

محمد نواز حقيقت سائين

شملي او لويټي

د ماهيپر لاره

ډېر به نايستنه د ماهيپر لاره
گرانده وي په هر ځای کې د غره لاره

لار د ورېښمنو ده تاريخ لري
داده د کابل او د خيبر لاره

پوهې وزرونه

چلوي چې په فضا کې الوتکه
په تخنیک يې پوهوي ځان بې له شکه

په وزرونو کې د پوهې الوتل شي
لټوی شي په هر خوا بحر او ځمکه

لوړ فکر

چې په پوهه څوک سمبال وي
لوړ يې فکر لوړ يې خيال وي

بې له پوهې بری نه وي حقيقت ته
سرگردانه به په ژوند کې هر محال وي

محمد نواز حقيقت سائين

شملي او لوي پتي

لمر

لوړ غرور لرم افغان يـم
زه اتل په ټول جهان يـم

تاريخونه مـې بـنـځـاره دى
لكه لمر هسـې روښـان يـم

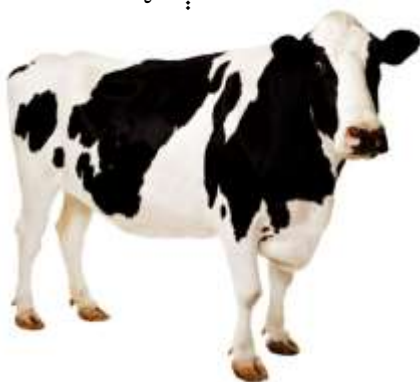

شیرینی موری

ای زما بنکلی موری
زما منلی موری
دا ستا د نوم نه لوگی
زما شیرینی موری
لوگی لوگی درنه شم
زما غمجنی موری
په ناز دې وروزلم
زما د مینې موری
بله خوا نه خم چپري
ستا د لمنې موری

خر

بنکلي زما غوا ده
بنکلي يې هوسی ده
وړم يې شنو ونبوته
لاره کې ګړندی ده

زما چم

دغه زما چم دی
شنه شنه يې باغونه دي

شنه يې شاليزاره ده
بنکلي يې کورونه دي

لاره

زه يمه هونښياره

نه گرځم وزگار

زه طالب د پوهې يم

پاکه مې ده لاره

کتابونه

زه ښکلی قلم لرم

ليکم سبقونه خپل

پاک ساتم سوتره ساتم

واړه کتابونه خپل

مخالف يو د جنگونو

موږ د سولې پلويان يو
د جنگونو مخالف يو

*

د بشر پيسو ستون غواړو
توپيرونو مخالف يو

*

موږ د امن نړۍ غواړو
د بريدونو مخالف يو

*

موږ ٽوندون د سولي غواږو

د ظلمونو مخالف يو

✱

د ٽوپڪ او ماشينگنيو

د بمونو مخالف يو

✱

موږ د امن لارويان يو

يرغلونو مخالف يو

✱

د ځانمرگو لرو کرکه

ماتمونو مخالف يو

✱

رڼاگانو کې ژوند غواږو

تورتمونو مخالف يو

لوپټه

زه د ملالی لوریم
سره ده لوپټه زما
ننگ او د غیرت ځنې
ډکه ده ناره زما
توره شجاعت لرم
لوړه ده جذبه زما

وٻره زړه کي نه لرم
تئينگه اراده زما

خان باندې باور لرم
لاس کي ده جنڊه زما

هسکه به ساڻم ژوند کي
داده ترانه زما

مينه کي ددې وطن
سردی نذرانه زما

محمد نواز حقيقت سانين

شملي او لويټي

مکتبی

هغه مکتبی ده

ډېره ګلالي ده

لاس کې يې کتاب دی

ډېره ګلالي ده

وايي سبقونه خپل

درس کې په خواړی ده

ګرانه حقيقت ته ده

بنکلي ده سپوږمی ده

جنډه

پښتنه يمه په سرتل لويټه لرمه
ددې وطن د محبت پاکه جذبې لرمه

د ملالی لوریم لنډی یې رانه نه هېرېږي
خپلو لاسو کې د خپلواک ژوندون جنډه لرمه

د پوهې ارزښت

استاذان زموږ منلي
کتابونه لرو ښکلي
موږ ارمان لرو د پوهې
ښوونځي ته يو راغلي
يو تازه تنکي گلونه
موږ يو نوي غوړېدلي
په ارزښت باندې د پوهې
لوی واړه يو پوهېدلي

درسونه لولو

په مينه مينه کتابونه لولو
موږه زده کوونکي يو درسونه لولو

*

چې ښوونځي ته ورشو
خپل خپل ټولگي ته ورشو
هالته خورنگه مضمونونه لولو
موږه زده کوونکي يو درسونه لولو

*

لوپارمانونه لرو
لوپامېدوننه لرو
خواره خواره خپل تاريخونه لرو
مونږ زده کوونکي يو درسونه لولو

*

زده کړه او کار کوو
پرې افتخار کوو
دنوي ژوند نوي رازونه لولو
مونږ زده کوونکي يو درسونه لولو

قلم

چي اشنا شوم د قلم
د گربوان مې ورک شو نم

اينده مې شوه روښانه
شوم په ضد د تور تور تم
په طلب کې يم د پوهې
نور نونه لرم څه غم
وزگار نه گرځم هېڅکله
نه کوڅو کې نه په چم
زيار به باسم په درسو کې
وي کتاب راسره سم

که غافل شوم حقيقت ته
زه به يم هر چاته گرم

ملي بيرغ

خپل بيرغ مې راته گران دی
خو مره بنکلی يې نښان دی

په وچتو غرو رېږي
بنکلی شوی پرې اسمان دی
دا سمبول دی د يووالي
دا غيرت د هراfgان دی
تل دې لوړوي په نړۍ کې
راته گران لکه ايمان دی

تور، سور، شين لري رنگونه
لکه لمر هسې روښان دی

افغانان يو

تنکي گلونه يو د دې وطن بچيان يو
موږ افغانان يو، موږ افغانان يو

✽

دا د ننگونو خاوره
دا د وياړونو خاوره
د هسکو غرونو خاوره
لوی او واړه يې پتنگان يو
موږ افغانان يو، موږ افغانان يو

✽

د وطن پټ به ساتو

بڼه په عزت به ساتو
په لوړ همت به ساتو
د ځانه تېريو د وطن نوم نه قربان يو
موږ افغانان يو موږ افغانان يو

*

دا ستا په زړه کې
د اريانا په زړه کې
ټولې دنيا په زړه کې
ځلاند تاريخ لرو د لمر په شان روښان يو
موږ افغانان يو موږ افغانان يو

*

دا وطن مور زموږه
دا وطن کور زموږه
دا وطن گور زموږه
د حقيقت سره په لاره کې روان يو
موږ افغانان يو، موږ افغانان يو

د کابل شپه

د ورځ نه شپه شومره بڼا یس ته ښکارېږي
په خراغونو ورنگینه ښکارېږي

لارو کوڅو کې یې رنهار نه ده
زما کابل غونچه غونچه ښکارېږي

جونې زلمیان یې په چکر راوتلي
په هره خوا جوپه جوپه ښکارېږي

ورته حیرانه په حیرت کې به شې
ښکلې یې هره منطقه ښکارېږي

په کي جوړ شوي دي عصري تعميرات
باغونه يې ښکلي او سوتره ښکارېږي

ډېر ولسونه په کي ژوند تېروي
هره ساحه يې عجيبه ښکارېږي

ډېر جماعتونه په سينه کي لري
له هره خوا يې مناره ښکارېږي

چې هره خوا يې گورې زړه کشوي
ټول ښار تک شين تپه تپه ښکارېږي

ساري يې نه شته که جهان وگورې
فرش په گلانو يې سينه ښکارېږي

د ښوونکي مقام ته

زموږ ژوند ته رهنما يې
زموږ لارې ته رڼا يې

ستا مقام ته سلامونه
ته زموږه ښه اشنا يې
په تا وياړو موږ په مينه
راته گران ته له هر چا يې
ډېر زحمت په موږه گالي

مهربان او با وفا يې
احترام به تل ساتو ستا
ځلانده ستوري د سبا يې
معنوي پلار يې زموږه
زموږ يار زموږ بابا يې

برېښنايي تورتمو ته
ته ژوندون لره رڼا يې

سپورمي

زه ٻنڪلي جيني ۾
لورد ملالي ۾

پت لرم غيرت لرم
زه د گل غوتي ۾

زه تورو تيارو لره
ومنه - سپورمي ۾

تل ڄمہ بنوونجي ته مڀ
درس کي په خواري ۾

علم پسي گرځمه
زه بښکلي مرغۍ یم

تنگ لرم ارمان لرم
خير که نن کمکۍ یم

ځان رسوم منزل ته مې
لاره کې گړندی یم

منځ کې د همزولو مې
زه بڼه په سیالۍ یم

زه د ملالۍ د خولې
بڼه خوږه لنډي یم

خراغونه يو

د نوي ژوند نوي گلونه يو
تورو تيارو ته خراغونه يو

✱

موږ ترانې وايو
خوږې خوږې وايو
موږ د سبا ورځ امېدونه يو
تورو تيارو ته خراغونه يو

✱

يو پلويان د سولې
يولارويان د سولې
د نوي وخت نوي نسلونه يو
تورو تيارو ته خراغونه يو

*

ددې وطن بچيان يو
ددې گلشن بچيان يو
د علم پوهې قلمونه يو
تورو تيارو ته خراغونه يو

گام په گام

کونښن کوم په درسو کې
گرځم زه ښکلو باغچو کې

ټول همزولي یو ټولگي کې
واړه کېنو په چوکو کې
په دقت درسونه وایو
هم یې لیکو کتابچو کې
ښوونځي ته څو په مینه
گام په گام په ترانو کې
تورتمونه رڼا کېږي
د ډیو په بلبډو کې

شور

ددې خاورې ګلونه يو
واړه سره وروڼه يو
يو وطن يو ننگ لرو
موږ نوي نسلونه يو
تورو تور تمونو ته
موږه خراغونه يو
ساتو په غيرت وطن
ډېر په لوړ همت وطن
يو تاريخ يو کور لرو
موږ په زړه کې شور لرو

زما زړه

ای وطنه زما زړه زما جانان یی
زما کوری یی زما خاوره زما ځان یی

ستاد نوم نه زه لوگی او سپلنی شم
زما پت یی زما ننگ زما ایمان یی

تاریخونه مې ستا لوستي په زانگو کې
ته زما د ارمانو نولوی جهان یی

ما خوړلي په خاپوړو کې ستا خاورې
ته زما د زړه دا غونډو ته درماني يې

ګام ګام خاوره دې تاريخ لري روښانه
ته زما د ترانو شين ګلستان يې

په خپل مټوبه دې زه ښکلی سمسور کړم
ته مې ژوند د ارمانو ته بوستان يې

ستا په مينه حقيقت ترانې ليکي
عالمونو ته د لمړ په شان روښان يې

د جنگ اورونه

دا بڼارونه د غه کليي دا کورونه
د غه لاري دا کوڅي دا شنه باغونه
چا سپزلي په اورونو په باروتو؟
د غه بڼکلي بڼوونځي او جوماتونه
په رنگينو سردرو کي لمنې بڼکاري
دلته نه کوي کوټري پروازونه
دا د جنگ اورونه چا دلته بل کړي؟
سوزوي زمونږ تنکي تنکي گلونه
زه د سولې او د امن په ارمان يم
د جگړو په ضد مدام ليکم شعرونه

محمد نواز حقيقت سائين

شملي او لويټي

خپل لمسی دیوې سائین ته ډالی

ډیوه

د سائین د کور ډیوه یم
یوه کریکه یم ناره یم

ویده خلک پاڅوم زه
زه د سولې ترانه یم

د جگړو يمه بېزاره
د خوښۍ د ژوند نغمه يم

د وطن په درد پوهېږم
بڼه احساس لرم جذبه يم

هر غلیم ته په میدان کې
تېره توره يم حمله يم

ابادي د وطن غواړم
زه د سولې فرېسته يم

د ځانمرغو مقابل کې
د اورو نو یوه لمبه يم

زه يم گرانه حقيقت ته
زه د شاتو نه خوږه يم

د شملو وطن

زموږ وطن د نړۍ مخ کې د جرگو وطن دی
دا د شملو وطن دی دا د شملو وطن دی

*

دده هوا ښکلې ده
دده فضا ښکلې ده
دا تاریخو کې د سرکشو لسو وطن دی
دا د شملو وطن دی دا د شملو وطن دی

*

دا د وياړونو خاوره
د هسکو غرونو خاوره
دا د خپلواکه ولسونو ترانو وطن دی
دا د شملو وطن دی دا د شملو وطن دی

✱

د حماسو زانگوده
د کارنامو زانگوده
نه لري ساری د لرغونو زمانو وطن دی
دا د شملو وطن دی دا د شملو وطن دی

✱

د تاریخونو کور دی
دا د قومونو کور دی
په حقیقت کې دا زموږ د خزانو وطن دی
دا د شملو وطن دی دا د شملو وطن دی

✱

پټمن

زړه کې چې جذبېده د وطن نه لري
هغه انسان هغه افغان نه دی

چې لوگي نه شي د وطن په مينه
هغه پټمن او با ايمان نه دی

۱۳۹۲

ايمان

سر چې د وطن په نوم قربان نه کړي
ورته افغان او با ايمان مه وايه

چې د وطن خاورو ته زړو په شان ونه گوري
ورته بچي د دغه پاک افغانستان مه وايه

۱۳۹۲

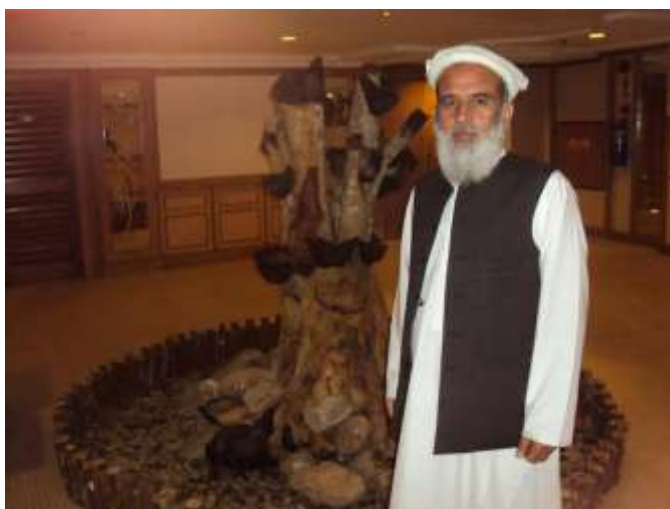

قهرمان

چې په مینه د وطن کې څوک قربان شي
په تاریخ کې ځلاند ستوری د اسمان شي

ولسونه یې تل ستایي په ژوندون کې
د قاسم^(۱) شهید په شان چې قهرمان شي

(۱) قاسم شهید د تنګ شهید ، سرحدي پولیس

ډالي استاد عبدالصمد (متين) ته

د معلم مقام ته

اوچت دی هر چانه مقام د معلم
حق دی په موږه تل سلام د معلم

د ویاړو وړ دنده په غاړه لري
موږه لرو ډېر احترام د معلم
د رنځه لاره یې ښودلې موږ ته
اخلو د پوهې تل الهام د معلم
په لارښوونه یې رنځه د دنیا
موږه منلې تل احکام د معلم

په تباشير په دره ليکي سبق
يو مندويه عام او تمام معلم
تورو تيارو ته يې ډيوې بلې کړې
وگورئ کار، سهار، ماښام د معلم
پورته فضات ته يې کاشفين ولېږل
خوږ دی له شاتو يې پېغام د معلم
اته درسونه راکوي په پوهه
لگېږي خوږ په موږ کلام د معلم
لټوي ستونزو د بشرت ته لارې
کله چې ستونزو ته شي پام د معلم
جاز، ټلوېزيون او انټرنېټ وگوره
ونه ليد ما کله ارام د معلم
زه يې ستايلي په قلم نه شمه
تاريخ کې وگورئ مقام د معلم
ډېر بختور به وي په ټول ژوندون کې
که چا ترلاسه کړو انعام د معلم

زه حقيقت يې درناوی تل کوم
لوړ دی د هر چانه مقام د معلم

کور د اتلانو

دا وطن دا وطن کور د افغانانو دی

دا وطن دا وطن کور د فدایانو دی

*

دا په قربانی ساتو

دا به په سیالی ساتو

دا به په خوښی ساتو

دا د اسيا زړه کې کور د پتنگانو دی

دا وطن، دا وطن کورد فدايانو دی

✱

ښکلي او چت غرونه يې
دښتې او ډاگونه يې
وينښ وينښ ولسونه يې
نه لري مثال چرته کورد جانبازانو دی
دا وطن دا وطن کورد فدايانو دی

✱

دا د کارنامو خاوره
دا د حماسو خاوره
دا د تاريخو خاوره
دا په عالمونو کې کورد اتلانو دی
دا وطن دا وطن کورد فدايانو دی

✱

دا د ننگ شملې لري
دا خوږې کيسې لري
دا جگې جنډې لري
سرقربانو ورنه کورد دسربازانو دی
دا وطن دا وطن کورد فدايانو دی

✱

د شملو او لويپټو خاوره

ډېره بڼايسته ده د درنو خاوره ده

د شملو او لويپټو خاوره ده

*

عزت حيا ده زموږ

دا لکه ساه ده زموږ

دا په نړۍ کې د زموږ خاوره ده

د لويپټو او د شملو خاوره ده

*

ده سره مينه لرو
خو تن کي وينه لرو
دا د ننگونو او وياړو خاوره ده
د لويپتو او د شملو خاوره ده

✽

ټول يو لښکريو موږه
واړه عسکريو موږه
دا د ځلانده تاريخو خاوره ده
د شملو او لويپتو خاوره ده

✽

مرجان لعلونه لري
دا ښکلي غرونه لري
دا په نړۍ کې د جرگو خاوره ده
دا د شملو او لويپتو خاوره ده

محمد نواز حقيقت سائين

شملي او لويټي

پښتو ژبه

د بيگنــو ځنــې خــوږه ژبه ده ده
دا ډېره نرمه او پسته ژبه ده ده

دا د لرغونو زمانو ځنې تر ننه پورې
 د پر لرغونتيا لري زړه ژبه ده
 د پر ولسونه په همدي ژبه خبرې کوي
 د پر گنډو د پره درنه ژبه ده
 او د تاريخ لري وي وونکي ده
 دا په جهان خوره وړه ژبه ده
 هر څوک يې ويلي شي لوستلي يې شي
 تورو تيارو لره ديوه ژبه ده
 خوشحال، رحمن په کې اثار ليکلي
 د بېټ نيکه د زړه توده ژبه ده
 اغيار ويلي دي د دوزخ ژبه ده
 دا د لوی رب ځنې تحفه ژبه ده
 دا پر گنډې لري قومونه لري
 نړۍ کې ټولو ته بنکاره ژبه ده
 چې پښتونواله او پښتون نه مني
 داسې کسانو ته ترخه ژبه ده
 د چانه کمه په سيالو کې نه ده
 دا منل شوې او کره ژبه ده
 د پر د پر وړو بڼانه تاريخونه لري
 دا ټول بشر ته اينه ژبه ده
 خو دې سندرې او خبرې لري
 دا مکمله او پوره ژبه ده

د ډېر مراحلي يې په بري تېر کړي
دا د پېړۍ او ازموډه ژبه ده
دا د نړۍ د شرق او غرب خلکو ته
د پښتنو يوه سوه وچه ژبه ده
په کې څه ستونزې دي او لیکلونه شته
په هسکو غرونو کې پرته ژبه ده
په ګودرونو کې يې پېغلې وايي
د سرلښکر و ترانسه ژبه ده

ساري يې نشته حقيقت خبره
ټوله دنيا باندې خوره ژبه ده

ارمان وطنه

له تانه زار له تا قربان شم زموږ گران وطنه
تابه په مينه مينه کړو موږه ودان وطنه

*

ته د لرغونو زمانو زانگو ويي
ته د خپلواکو پر گڼو زانگو ويي
ته د ننګونو افسانو زانگو ويي
درنه لوګی لوګی شم زموږ ځان وطنه
تابه په مينه مينه کړو موږه ودان وطنه

*

ته هسکو غرونو کي لعلونه لري
په سردرو کي ځنگلونه لري
نن په سینه کي پرهرونه لري
پېژني تا ټول عالمونه په جهان وطنه
تابه په مینه مینه موره کرو ودان وطنه

*

دا ستا په غېږه کي جنگونه تېر شو
د رنگارنگه دښمنانو يرغلونه تېر شو
ستا په بچيانو افتونه تېر شو
د تن په وينو به دې ساتو د افغان وطنه
تابه په مینه مینه موره کرو ودان وطنه

*

ته د پرديو غلامانو وړان کړي
وطن فرو شو وړانکارانو وړان کړي
په يرغلونو ګوداليانو وړان کړي
ستا ابادي لرو په زړونو کي ارمان وطنه
تابه په مینه مینه موره کرو ودان وطنه

۱۳۷۲/۴/۱۵ کونړ

سرحدی ترانه

موره پتنگان یو ددې خاورې سرحدونه ساتو
ملي ویاړونه ساتو ملي ویاړونه ساتو

*

دا خوږ وطن دی زموږ
د ژوند گلشن دی زموږ
د زړه ختن دی زموږ
په هسکو غرونو کې یې کاني او لعلونه ساتو
ملي ویاړونه ساتو ملي ویاړونه ساتو

*

د اتلانو کور دی
د جانبازانو کور دی
د افغانانو کور دی

د سر په بيه به مورچو کې بيرغونه ساتو
ملي وياړونه ساتو ملي وياړونه ساتو

*

دا د جرگو وطن دی
د تاريخو وطن دی
دا د شملو وطن دی
د تن په وينو يې ځلانده تاريخونه ساتو
ملي وياړونه ساتو ملي وياړونه ساتو

*

غېږه کې زړ لري دا
الماس لاجورد لري دا
ملي لښکر لري دا
ډک په ياقوتو زمرودو اوچت غرونه ساتو
ملي وياړونه ساتو ملي وياړونه ساتو

*

دا د غيرت خاوره ده
دا د جنت خاوره ده
د حقيقت خاوره ده
په سردرو کې يې په مينه مورچلونه ساتو
ملي وياړونه ساتو ملي وياړونه ساتو

۱۰/۸/۱۳۹۰

د مور مقام ته

ستاد سترگو په کتلو کې ثواب دی
يو سپېڅلی يو عجب شانته کتاب دی

په کتو کتو کې ما ځان ته را کاږي
بس د مينې محبت روان سېلاب دی

ستاد پښو لاندې جنت دی ګراني موري
خکه مخ دې نوراني لکه افتاب دی
تارا کړي خپله غېږ کې سبقونه
زما هر سوال ته را کړی تا جواب دی
که نه نه وای زه به نه وای زما موري
ستاد سترگو په کتلو کې ثواب دی

حقيقت ته څومره ګرانه يې مورجاني
د کعبې په شانته ستاد تن حجاب دی

محمد نواز حقيقت سائين

شملي او لويپتي

د ماشومانو د نړيوالې ورځې په وياړ...

۱۳۹۸/۱۰/۱۵

زموږ تنکي ماشومان

نور د نړۍ ماشومان په مينه مينه سبقونه وايي
دلته زموږ ماشومان په وينو رنگ بنکاري بابا غواړي؟

نور د نړۍ ماشومان په سوله امن کې ژوندون تېروي
دلته زموږ ماشومان په خپته وړې دي غذا غواړي؟
نور د نړۍ ماشومان باروت، تېزاب او زهر نه پېژني
دلته زموږ ماشومان جگړو کې سوي دي شفا غواړي؟
نور د نړۍ ماشومان د علم پوهې په زېور سمبال شو
دلته زموږ ماشومان د ټېکمړغۍ ژوند ته رڼا غواړي؟
نور د نړۍ ماشومان ټېکلونو ټېکارونو او قصرو کې اوسي
زموږ لغړ او بير سر يتمان بېکوره گرځي سر پناه غواړي؟
نور د نړۍ ماشومان په مينه مينه روزل کېږي د سبا لپاره
زموږ تنکي ټېکلي بڼايسته ماشومان ژوند ته سبا غواړي؟
نور د نړۍ ماشومان په شفقت کې له لويانو خپلې زده کړې کوي
دلته زموږ ماشومان د جنگ جگړو ځنې خلاصون نور په دنيا غواړي؟
نور د نړۍ ماشومان په سوله امن کې درسونه سبقونه وايي
دلته زموږ ماشومان وچه ډوډۍ په سوال بيا بيا غواړي؟

نور د نړۍ ماشومان د علم پوهې په گانه په شفقت سمبال شي
دلته زموږ ماشومان په درد اخته درد ته دوا غواړي؟

زما پيشو

پيشو مې ده هونبیاره
ځي ما سره په لاره
بنايسته لري برېتونه
لکۍ يې مزه داره
اندام باندې قوي ده
خرمن يې ده پتاره
موږک په غار کې اوسي
وتی نه شي له ډاره
حيران يم ورته پاتې
که شپه وي او که ورځي وي
په کور کې وي بيداره

محمد نواز حقيقت سانين

شملي او لويټي

اوبسان

هغه دي اوبسان دي
قطار قطار روان دي

جگ جگ يې قدمونه دي
غت غت يې گامونه دي
په شالري بارونه
قوي يې اندامونه

د غرونو خواته لاړه
خوندي لري په غاړه

تاريخي کونړ

زما کونړه خړه پره ستاله غرو لوگی شم
ستاد بچیانود ځلانده تاریخو لوگی شم

ته د زیتونود رنگینو سردرو خاوره یې
ستاد راساد لرغونتوب او د څپو لوگی شم
خومره روښانه تاریخونه ستا سینه کې ښکاري
ستاد پراخو پرگنوله حماسو لوگی شم
تا زغلولی هرازمون کې د نړۍ یرغلگر

^۱ : راسا: د کونړ د سیند تاریخي نوم دی.

ستا د خپلواکو ولسونو د مورچو لوگي شم
تا د روسانو^۲ ملا کړه ماته د جهاد سنگر کې
ستا د باتورو ولسونو د شملو لوگي شم
دمې ته تا يوه لحظه لوی سکندر^۳ پرېښود
ستا د قومونو د جذباتو او بريدو لوگي شم
جنگ د چترال^۴ کې انگرېزانو ته تا ماته ورکړه
ستا د بچيانو د يرغل او تربلو لوگي شم
په سربښندنه د غليم گوگل نه زړه وباسې
ستا په دې هسکو غرو کې مېشتو پرگنو لوگي شم

د زمانو په هرازمون کې بری تا گټلی
کونړه ستا نه شم قربان ستا د قومو لوگي شم

۱۳۸۸

۲ : روسان: د لمړي ځل لپاره ناکام او وتښتېدل.

۳: لوی سکندر په کونړ کې د مقابلې وس نه درلود هند ته په تېښته
بريالی شو.

۴ : د چترال جنگ د افغانستان د ازادۍ څلورمې جبهې ته اشاره ده چې
انگرېزانو ته ماته ورکړل شوه.

محمد نواز حقيقت سانين

شملي او لويټي

د وينو دارې

کلی هغه
جومات هغه
خو هغه خلک چې
د غټ چنار
د سيوري يخ ته ټولېدل نه ښکاري
په کوم طرف تللي دي؟
کلی هغه

خو دا کوڅي راته بدلې بنکاري
د کلي هره خوا مې وليدله
کورونه ټول کنډر کنډر بنکاري !!!
په کې ويالې د اوبو وچې بنکاري
او د کورونو دروازې ماتې دي !!!
په دېوالونو کې
په لارو کې
د سرو سرو
وينو دارې بنکاري !!!
زما د کلي زړه چاودلې بنکاري؟

لوپټي

د پښتنو پېغلو په سر کې لوپټي خوند کوي
په هسکو غرو د شهيدانو سرې جگړې خوند کوي

چې د وطن په مينه سر بابل له خدايه غواړي
داسې خوانانو په سرونو کې شملې خوند کوي
چا چې سرونه خپل شيندلي د وطن په مينه
هغو اتلو مزارونو کې ډيوې خوند کوي
بنکلی وطن کې مې جگړې دي او اورونه ښکاري

زما سينه کې د اورونو غرغندې خوند کوي
د زړه حالونه مې هيچا ته زه ويلی نه شم
پټ پټ سوز پرمه په شونډو مې قطرې خوند کوي
په ملاليو پغللو وياړم چې هر چم کې اوسي
پښتنو پغللو سره تل د ننگ جذبي خوند کوي

د پا کې مينې نه توبه کول مې زړه نه مني
تويې خويوازي په طواف کې د مکې خوند کوي

زړه راکاږي

دا د خټو قلاگانې
خومره ښکلي ښکلي ښکاري

د یو بل سره نښتی
خومره ښکلي لري لارې
دا مې چم دی دا مې کور دی
سردري لري سرشارې
زړه راکاږي له هر چا نه

گڙنگونه دغه څارې
د سائين قلاته گوره
ماشومان يې خواته ښکاري

سپېلنۍ که ورنه نه شوم
په قبره مې توکړئ لاړې

محمد نواز حقيقت سائين

شملي او لويټي

خپل کشر زوی شهيد همت الله سائين ته چې په ځوانه ځوانۍ کې يې له دې
فاني نړۍ څخه سترگې پټې کړې او په زړه کې يې راته ناسور پرهر
پرېښود.

گلاب

زما بڼايسته بڼايسته جانان بچيه
رانه جدا شوې په ارمان بچيه

بڼايسته ځواني دې پانې پانې شوله
تا پسې ډېر ډېر پريشان بچيه
په خيال کې تل ستا تصويرونه گورم

په زړه ټپي شوم بې درماني بچيه
 ستا بڼايسته صورت مې نه هېرېږي
 تالټوي په وسو وسو زما چشمان بچيه
 نه شوم زه خاورې نه لوگي درېسي
 سوزي په اور زما گريوان بچيه
 افسوس افسوس ستا د ځواني نه لوگي
 زما په هيلو شو خزان بچيه
 تاته جنت څه جنتونه غواړم
 راکړي تا و امتحان بچيه
 ځوانه ځواني کي رانه چرته لارې؟
 زه دې کړم پاتې په ميدان بچيه
 د کور په هر خوا يادگارونه ستا دي
 زما گلاب او قندردان بچيه
 شل پسرلي د ژوند ليدلي و تا
 وې بڼکلي گل مې د بوستان بچيه
 مور دې په ياد باندې ويرونه کوي
 ورونه دوستان ستا په خفگان بچيه
 چې مخامخ شو ستا همزولو سره
 سره شي په اوښکو مې دامان بچيه
 د پر مينه ناک او مهربان زلمی وې
 خفه دي تا پسې خپلوان بچيه
 مينه به ستا موره په چا ماته کړو

نشته بنایسته گل ستا په شان بچیه
مینځ به ستا موږه په چا ماته کړو
نشته بنایسته گل ستا په شان بچیه
که نړۍ ټوله تا پسې وگورم
که زه شم پورته تر اسمان بچیه
د قبر سرته دې ودرېم هره وخت
پیدا به نه شي په جهان بچیه

نه راځي بېرته لاړې لاړې رانه
زما د مینې نوی ځوان بچیه

دا مي کلي دا مي کور

دا کنڊر کنڊر چي ٻنڪاري دا مي کلي دا مي کور دی
یتیمان چي په کي ژاڙي دا مي کلي دا مي کور دی

ددې وران کلي کوڅو کي ډاډه نه شم څرځېدلی
په دوربين چي غليم څاري دا مي کلي دا مي کور دی
هغه لوړ چناران نشته په جومات او په څو درکي

چې گلان شو په کې خاورې دا مې کلی دا مې کور دی
ځنگلونه رېبل کېږي په دې هسکو دنگو غرو کې
رنگ په وینو چې دي لارې دا مې کلی دا مې کور دی

چې روا بولي ظلمونه ظالمان پدغه خاوره
چې دود شوي داسې چارې دا مې کلی دا مې کور دی

بدن

د جگړو کرکه لرو
چې مو وطن سپزي

د اور لمبې نه غواړو
چې شين چمن سپزي

تور تور لوگي نه غواړو
راته گلشن سپزي

د جنگ په ضد ولاړ يو
چې مو مسکن سپزي

په خه گناه د بنمنان
زموږ بدن سپزي

شي دې ړانده په سترگو
چې مو ختن سپزي

بنڄه

بنڄه مينه بنڄه مور بنڄه ابي ده
بنڄه طور ده بنڄه خور بنڄه نيابي ده

بي له بنڄي ژوندون نشته نشته نشته
بنڄه ژوند او امېدونو ته غوتي ده

بنځه ډېره مهربانه او زړه سوانده وي په ژوند کې
 درناوی يې ضروري دی پښتنه که عربي ده
 ازموینه يې په ژوند کې ډېر ليدلي
 بنځه ټول ژوند کې غوښتونکې د سيالۍ ده
 بنځه ژوند کې يوه رڼا ده په ژوندون کې
 بنځه مور ده بنځه مينه ده سپوږمۍ ده
 بنځه شمع ده ډيوه ده د ژوند لار کې
 بنځه هر خوا قهرمانه د نړۍ ده
 بنځه خداي (ج) جنت کې ورکړله د ادم (ع) ته
 بنځه نښه په ژوندون کې د خوښۍ ده
 چې هر کار انجاموي نر، بنځه هم انجاموی شي
 بنځه نښه په ژوندون د ښکمرغۍ ده
 خپله غېږ کې يې روزلي ډېر پوهان په زمانو کې
 بنځه وړ د درناوي ده زرغونه که ملالۍ ده
 موږ بچي ټول د (حوا) يو حقيقت ته
 بنځه ورکړه د الله ده گلالۍ ده

په دښمن د انسانيت باندې تاريخ کې
 بنځه اور، بنځه لمبه بنځه سپرغۍ ده

بشر دوست

زه تنکی هلك یم
وسپنې نه کلک یم
ویاړم د افغان په نوم
وینس یمه زیرک یم
مخالف زه په ژوندون کې
د بمونو او ټوپک یم
بشر دوست یم حقیقته
د گلونو نه نازک یم
په دفاع د خپل وطن کې
تل بیداره برچه پک یم

يادونه: د يو تن لايق بنوونکي د شهادت په وير کې، په دې گناه چې
بنوونځي کې يې د بنوونکي په توگه دنده ترسره کوله، د هغه د
کوچني زوی د زړه اواز چې يوه حقيقي ترخه پېښه وه.

زما بابا

زما بابا په ډزو مړ شو !!!

ما مې په سترگو وليد

خو نقاب پوشو وسله والو ځنورو

په ماشيندارو وويشت

بابا مې ماسره په لاره

بنوونځي ته تللو

...

بابا مې يو ناخاپه

خو وسله والو وويشت

په دې گناه چې هلکانو او نجونو ته

درس مه ورکوه

په ځمکه وغورځېده !!

په ځمکه يې خپله سينه کېښودله

مخ يې قبلي طرف ته واړولو

په مينه مينه يې خو ځل کلیمه وويله

د شهادت گوته يې خپله خائنه پورته کړله
ما په حيرت حيرت کتلې ورته
سترگو يې دواړو زما سترگو ته کتل په مينه
پاکې جامې مې د بابا په تن وې
جامې يې وينو باندې سرې واوښتې
وينو يې دارې وهل
خو په دې پوه نه شوم زه
زما بابا په خه گناه قتل شو
ما يې د وينو تماشي کولې
سترگې مې پورته کړلې
چې د قاتلو نه پوښتنه وکړم
هغه تور مخي نقاب پوښه وسله وال قاتلان
په هغه ځای کې نه و

۱۳۹۱/۴/۱۴ کونړ

جنتي خاوره

دا زموږ خاوره زموږ ژوند ته جنتي خاوره ده

په سربښندنو گټل شوې قيمتي خاوره ده

*

دا ښكلي غرونه لري

ويښ ولسونه لري

دا د پلرونو موږ ته پاتې ميراثي خاوره ده

دا زموږ خاوره زموږ ژوند ته قيمتي خاوره ده

✱

خوږې قيصې لري دا
خوږې مېوې لري دا
په ده به وياړو دا د مينې تاريخي خاوره ده
دا زموږ خاوره زموږ ژوند ته قيمتي خاوره ده

✱

دا د شملو هېواد دی
د ملالو هېواد دی
په درنه غېږه کې يې اوسو افغاني خاوره ده
دا زموږ خاوره زموږ ژوند ته قيمتي خاوره ده

محمد نواز حقيقت سائين

شملي او لويټي

ستوری

لکه په ستورو چي اسمان بڼه ښکاري
په ماشومانو دا جهان بڼه ښکاري

منو چي شته دی خزانې قيمتي
په غرونو د ښتو کي گلان بڼه ښکاري

شنه دنيا

په لمر رنغا رنغا ده دا دنيا
په لمر توده توده ده دا دنيا

دا لمر دی چې نړۍ کې رنگیني ده
دا لمر په وړانگو شنه ده دا دنيا

محمد نواز حقيقت سانين

شملي او لويټي

نژاد

په نژاد کې اریایان یو
شکر موږ مسلمانان یو

زموږ کور افغانستان دی
موږ په واره افغانان یو

بايسیکل

زه سيکل لرم ټنایسته
لري ټکلي کنجوغه
زه هر وخت يې چلومه
ټنه په مينه يې ساتمه
اول څارم د تلو لاره
روانېرم په قلاړه
حقيقت ماته اخيستی
ځم د کور ځنې تر ټناره

ڀالي ڪوچني ومان ته

ايمان

ته زما د زړه جانان يې
لکه ستوری د اسمان يې
ته زما زړه ته نږدې يې
ته زما د زړه ارمان يې
په تا وياړمه بچيه
ته مې لعل د بدخشان يې
ستاد سترگو زه لوگی شم

ماته هر څه ځنې گران يې
له تا هيلې کړمه ډېرې
ته زما د زړه درمان يې
هوبنښيار او چمتو گرځه
ته بچي د لوی افغان يې
مينه تا سره کوم زه
ته مې وينه ته مې ځان يې
حقيقت شعرونه زده کړه
ته مې نښه د ايمان يې
۱۳۹۱

يو غنم

(يو غنم چي کرونده کي قرباني شي)
بيا پيدا شي د غنمو انبارونه

افرين شه د بزگرو په زيارونو
ټولوي چي د غلودانو فصلونه

نومونه

چې د نړۍ نقشه کې
د خپل وطن نوم مې
په کوم کتاب يا مجله يا په اخبار کې گورم
دا دواړه سترگې
او دا زړه مې د وطن نوم کش کړي
زړه مې د مينې نه ټوپونه وهي
سترگې مې نه شم اړولی بل خوا
خومره خواږه زما په زړه لگېږي
افغانستان او د افغان نومونه
ورنه لوگي شم
دا نومونه په زړه نښه لگي

جوار

د جوارو بنکلي بوټي وي بمبل لري
وږی پټ قباکې وي بمبل لري

بوټي يې پټي کې څومره بڼه ښکاري
ټول پټي د جوارو شين بخمل ښکاري

شملي او لويٽي

دا وطن شملې او لويټې لري
دا وطن د تورو نښانې لري

وگورئ په مينه تاريخونه يې
دا وطن د مينې افسانې لري

غېږه کې لعلونه او الماس لري
دا وطن پراخه پرگنې لري

تل به يې خپلواک بيرغ رپانده وي
دا وطن خوږې خوږې قيصې لري

لړلیک

مخ	سرلیک
۱	شمه او لویته
۱	د فرهنگي او ادبي غوره کارونو
۱	ښکاره ثبوت
۶	شملي او لویتي
۹	لویه خدایه
۱۱	خوږې مورې
۱۳	اعلان
۱۵	قلم
۱۷	د بابا وطن
۱۹	کاغذ باد
۲۰	د ترانو وطن
۲۲	غابڼونه
۲۳	پسرلي ته
۲۴	افغاني درسونه
۲۶	کرکټ
۲۸	گلان یو
۳۰	د ژوندون ترانه
۳۲	د پوهې برکت
۳۴	قلم او کتابونه لرو
۳۶	جنتونه
۳۸	د علم برکت
۳۹	باور
۴۰	افسوس
۴۱	جذبه

۴۲	والیبال
۴۴	د ماهیپر لاره
۴۵	پوهې وزرونه
۴۶	لوړ فکر
۴۷	لمر
۴۸	شیرینې مورې
۴۹	څر
۴۹	زما چم
۵۰	لاره
۵۰	کتابونه
۵۳	لوپته
۵۵	مکتبی
۵۶	جنډه
۵۷	د پوهې ارزښت
۵۸	درسونه لولو
۶۰	قلم
۶۱	ملي بیرغ
۶۲	افغانان یو
۶۴	د کابل شپه
۶۶	د ښوونکي مقام ته
۶۸	سپورمۍ
۷۰	څراغونه یو
۷۲	ګام په ګام
۷۳	شور
۷۴	زما زړه
۷۶	د جنگ اورونه

۷۷	ډيوه
۷۹	د شملو وطن
۸۱	پتمن
۸۱	ايمان
۸۲	قهرمان
۸۳	د معلم مقام ته
۸۵	کور د اتلانو
۸۷	د شملو او لوپتو خاوره
۸۹	پښتو ژبه
۹۲	ارمان وطنه
۹۴	سرحدې ترانه
۹۶	د مور مقام ته
۹۸	زموږ تنکي ماشومان
۱۰۰	زما پيشو
۱۰۱	اوبښان
۱۰۲	تاريخي کونړ
۱۰۴	د وينو دارې
۱۰۶	لوپتې
۱۰۸	زړه راکاږې
۱۱۰	گلاب
۱۱۳	دا مې کلی دا مې کور
۱۱۵	بدن
۱۱۶	ښځه
۱۱۸	بشر دوست
۱۱۹	زما بابا
۱۲۱	جنتي خاوره

۱۲۳	ستوری
۱۲۴	شنه دنیا
۱۲۵	نژاد
۱۲۶	بایسیکل
۱۲۷	ایمان
۱۲۹	یو غنم
۱۳۰	نومونه
۱۳۱	جوار
۱۳۲	شملي او لويټي

مننه او کور ودانی

د افغانستان ملي تحریک له هېواد پال او فرهنګپال شخصیت
بناغلي (محمد حلیم ملنګ) څخه د زړه له تله مننه کوي چې د دې
اثر چاپ ته یې اوږه ورکړه. ملي تحریک ویاړي چې د علمي اثارو د
چاپ لړۍ یې پیل کړې ده. دا لړۍ به دوام لري. موږ له ټولو درنو
هېوادوالو څخه په خورا درنښت هیله کوو چې په خپل معنوي او
مادي وس د کتابونو د چاپ دا لړۍ لا پسې وغځوي.

یو ځل بیا ددې اثر له شاعر او چاپوونکي څخه د زړه له تله مننه کوو
چې ددې اثر د لیکلو او چاپولو جوګه شول.

په فرهنګي مینه

د افغانستان ملي تحریک

د الحاج محمد نواز حقيقت ساین لنده پېژندنه:
د ملي ارمانونو د فرهنگي ټولنې (۱۳۷۲) ل کال بنسټ
اېښودونکی او مشر او د غونچه مجلې موسس دی، په
(۱۳۹۰) ل کال د کوچنيانو د ادبياتو د ښه کارونو په وياړ
د خپلو ولسونو او د هېواد د موثرو فرهنگيانو، ليکوالو
او شاعرانو او د يو شمېر پوهنتونونو او اجتماعي او فرهنگي
ټولنو او د هېواد د اسلامي جمهوري دولت د اطلاعاتو او
فرهنگ وزارت له خوا په مينه د ماشومانو د ادب بابا لقب

ورکړل شوی دی، نوموړی په (۱۳۳۹) ل کال کې د کونړ ولايت د نارۍ ولسوالۍ په
مرکزي کلي کې دې نړۍ ته سترگې غړولې دي.

زده کړې: د سياسي او اجتماعي علومو ماسټري لري.

په ادبي او فرهنگي ډگر کې يې ډېر زيات مډالونه، نشانونه او ستاينليکونه اخيستي دي، چې
اوس د هېواد يو پېژندل شوی ليکوال، شاعر او محقيق دی.

- چاپ شوي اثار: ۱- سپنه کوټره ۲- د لمر ترانې ۳- خټين کورونه ۴- د هيلو غوټۍ ۵- د رڼا لار
۶- پيالې ۷- ورکه سپوږمۍ ۸- کږې لارې ۹- د مورچل ترانې ۱۰- سون او روپ ۱۱- جنگي اس
۱۲- گواړي ژبه څنگه وليکو ۱۳- زموږ سرحدونه ۱۴- د شهيد همت يادونه ۱۵- د خپلواکۍ
خواره يادونه ۱۶- گواړ کوهستاني افغانان ۱۷- د ادب خزانه ۱۸- قلم ۱۹- د پوهې زېورات
۲۰- گواړ کوهستاني دودونه ۲۱- اخر به څه کېږي؟ ۲۲- جنتي سوم ۲۳- بوراگان
۲۴- کو.کو.کو. وق.وق ۲۵- زمري او موږک ۲۶- ښکلی نورستان ۲۷- پل ۲۸- د استاد گواړ يادونه
۲۹- شملې او لوپټې (همدا اثر)

فياض حميد

کابل

۱۱/۱۳۹۴ کب

د افغانستان ملي تحريک

www.melitahrik.com

د خپرونو لړ: ۱۱۶

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library